

Rekenkamer

ROTTERDAM

EMBARGO tot dinsdag 11 mei 2010 11:00 uur

PERSBERICHT

Rotterdam, 10 mei 2010

ondersteuning overbelaste mantelzorgers onvoldoende resultaat

De gemeente Rotterdam heeft als oorspronkelijke doelstelling om in 2010 de lasten van 5.000 van (zwaar) overbelaste mantelzorgers te verlichten. Dit doel zal zij niet kunnen bereiken, ook niet met een eind 2009 ingezette herijking van het beleid. B en W hebben het beleid te snel en te weinig doordacht opgezet. De wijze waarop stad en deelgemeenten in het beleid staan, belemmert de realisatie ervan. Daadwerkelijk geboden ondersteuning leidt niet tot vermindering van overbelasting. Dit schrijft de Rekenkamer Rotterdam in haar rapport 'Geen zorg minder. Effecten van ondersteuning overbelaste mantelzorgers'.

Mantelzorgers – burgers die zorgen voor een zieke naaste of familielid – nemen veel reguliere zorg (zoals thuiszorg en verblijf in een verpleeginstelling) op zich en besparen daarmee de samenleving landelijk tussen de €4 en 7 miljard. In Rotterdam zijn naar schatting 69.000 mantelzorgers en dit aantal zal alleen maar toenemen. Ongeveer 12% van hen is zwaar- of overbelast. Het college stelde zich ten doel om in 2010 van 5.000 overbelaste mantelzorgers de lasten te hebben verlicht. Eind 2009 kwamen B en W met een herijking van het beleid, onder meer omdat de doelstelling niet gerealiseerd zou kunnen worden. Het college besloot om alle inspanningen te richten op het bereiken van de zwaar- en overbelaste mantelzorgers, zonder hier een aantal aan te verbinden.

Het doel om de lasten van 5.000 overbelaste mantelzorgers te verminderen, zal niet gerealiseerd kunnen worden. De door Steunpunten Mantelzorg geboden psychosociale hulpverlening en administratieve ondersteuning leidt niet tot een verminderde overbelasting. Lang niet alle mantelzorgers hebben behoefte aan verschillende vormen van ondersteuning (parkeerpas, respijtzorg, mantelzorgovereenkomsten). B en W hebben bij de opzet van het beleid in onvoldoende mate vooraf kennis vergaard over de doelgroep en zijn behoeften.

B en W willen nu de rol van de steunpunten door Vraagwijzer (het Wmo-loket) en mantelzorgkringen (netwerken van organisaties die mantelzorgers ondersteunen) laten overnemen. Het is niet duidelijk waarom zo'n verandering in de uitvoeringsstructuur wel tot een verminderde overbelasting zal leiden, terwijl het ondersteuningsaanbod niet verandert.

De deelgemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het mantelzorgbeleid. B en W hebben als regisseur te dicht op de uitvoering gezeten, bijvoorbeeld door het gebruik van een mantelzorgovereenkomst voor te schrijven. Ook hebben B en W er onvoldoende voor gezorgd dat de stedelijke doelstellingen worden vertaald naar elke afzonderlijke deelgemeente. Deelgemeenten hebben op hun beurt vaak te weinig prioriteit gegeven aan het mantelzorgbeleid. Hoewel in de herijking B en W meer aandacht hebben gehad voor het noodzakelijk draagvlak bij de deelgemeenten, is deze niet door de deelgemeenten formeel vastgesteld. Ook wordt door de stad een ondersteuningsovereenkomst voorgeschreven, waarmee zij opnieuw te dicht op de uitvoering zit. Bovendien kunnen in zo'n overeenkomst zaken worden opgenomen waarvoor deelgemeenten niet verantwoordelijk zijn (zoals de parkeerpas en respijtzorg). Dit was de reden dat deelgemeenten de eerdere mantelzorgovereenkomsten niet gebruikten.

In hun reactie geven B en W aan dat in het mantelzorgbeleid de spanning tussen stad en deelgemeenten alleen is op te lossen door intensieve samenwerking en wederzijds respect voor elkaars belangen. Dit is niet genoeg. Voor het noodzakelijke commitment van deelgemeenten dienen B en W met hen concrete prestatieafspraken te maken. Deelgemeenten dienen over de voortgang te rapporteren, waarna B en W zo nodig sancties (negatieve én positieve) toepassen. Omdat het hieraan ook na de herijking van het beleid ontbreekt, zal de ondersteuning van overbelaste mantelzorgers zonder voldoende resultaat blijven.